

Riktlinje för plats i förskola, fritidshem och omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Dokumentinformation Riktlinje för placering i förskola, fritidshem och omsorg under tid då förskola och fritids inte erbjuds		Dokumentansvarig Förvaltningschef	
Antagen 2021-03-15 §27	Antagen av Barn- och utbildningsnämnden	Reviderad 2024-12-16 §94	Giltighet Tillsvidare
Aktualiserad 2024-12-16	Diarienummer BUTN 2024/127	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Skollagen 2010:800			

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte.....	1
Förskola	1
Erbjudande av förskola.....	1
Mottagande i en annan kommun	2
Ansökan om plats.....	2
Erbjudande av plats.....	3
Byte av förskola	4
Introduktion	4
Fritidshem.....	4
Erbjudande av fritidshem	4
Ansökan om plats till fritidshem.....	4
Erbjudande av plats.....	4
Omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds.....	4
Ansökan om plats.....	5
Erbjudande om plats	5
Uppsägning av plats till förskola, fritidshem eller omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds	5
Möjlighet till bibehållen plats vid längre tids frånvaro	5
Anmäld frånvaro.....	5
Ej anmäld frånvaro.....	6
Verksamhet under sommaren	6
Kompetensutvecklingsdagar	6
Vårdnadshavares ledighet.....	6
Intyg om sysselsättning.....	6
Uppföljning och utvärdering	6

Inledning

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för att barn och elever får en plats i förskola, fritidshem och omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds. Barnen och elevernas rätt till plats i förskola, fritidshem och omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds styrs av bestämmelserna i skollagen (2010:800).

Utöver lagstiftningen behöver varje kommun göra vissa ställningstaganden och förtydliganden om vad som gäller i samband med placering i förskola, fritidshem och omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds. Riktlinjen är ett politiskt styrdokument.

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att förtydliga grunderna för plats i förskola, fritidshem samt omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

Förskola

Erbjudande av förskola

Barn som är folkbokförda i Vänersborgs kommun har från och med ett års ålder till och med vecka 31 det år barnet börjar förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola rätt till plats i förskola, i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt (8 kap. 5§ skollagen). Det finns också barn som kan ha rätt till förskola trots att de inte är eller ska vara folkbokförda i Sverige. Det gäller bland annat asylsökande barn, barn som har ansökt om eller fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och barn som har rätt till utbildning i Sverige till följd av EU-rätten, EES-avtalet eller avtalet mellan EU:s medlemsländer och Schweiz om fri rörlighet för personer (29 kap.2§ skollagen).

Barn ska också erbjudas förskola om de behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl (8 kap. 7§ skollagen).

Barn vars föräldrar är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen för vård av annat barn eller arbetslösa har rätt till förskola 15 timmar per vecka (8 kap. 6§ skollagen). Allmän förskola erbjuds alla barn från och med höstterminen det år barnet fyller tre år och omfattar 525 timmar per år (8 kap. 4§ skollagen). Verksamheten följer grundskolans läsårstider och är avgiftsfri.

Rektor beslutar hur vistelsetiden förläggs för de barn som är placerade 15 timmar per vecka i allmän förskola eller då föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga.

Kommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som inte har en plats i förskola och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola. Första kontakten ska tas inför hösten det år barnet fyller tre år. Kontakt ska sedan tas inför varje höst och varje vår då barnet inte har en plats i förskola. Sista kontakten ska tas inför våren det år barnet fyller sex år. Kommunen behöver inte ta kontakt enligt första stycket med vårdnadshavare till barn som inte är folkbokförda i Sverige enligt folkbokföringslagen (8 kap. 12 a § skollagen).

Sedan 1 juli 2022 gäller bestämmelser om ett särskilt erbjudande av plats för bättre språkutveckling i svenska. Ett barn som ska erbjudas allmän förskola enligt 4 § ska av

hemkommunen erbjudas en plats vid en förskoleenhet även utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare om

1. barnet är fött utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller
2. barnets vårdnadshavare som är bosatta i Sverige är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år.

Kommunen ska sträva efter att erbjuda även andra barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som har behov av förskola för en bättre språkutveckling i svenska en plats vid en förskoleenhet utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare (8 kap. 14 a § skollagen).

Kommunen behöver inte erbjuda en plats enligt 14 a § om barnet inte är folkbokfört i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481). Kommunen behöver inte heller erbjuda en plats enligt 14 a § första stycket om det med hänsyn till barnets levnadsförhållanden eller situation i övrigt är uppenbart obehövligt (8 kap. 14 b § skollagen).

Ett erbjudande om plats enligt 14 a § ska ges från och med hösten det år barnet fyller tre år. Erbjudandet ska lämnas till barnets vårdnadshavare senast tre månader före det datum då barnet tidigast kan tas emot.

Kommunen ska hålla platsen reserverad för barnet till och med en månad efter det datum då barnet tidigast kan tas emot. Kommunens skyldighet att hålla platsen reserverat upphör om barnet inte börjar i verksamheten inom den tiden eller det framgår på något annat sätt att det inte finns önskemål om den erbjudna platsen. Ett nytt erbjudande om plats ska lämnas inför varje höst barnet inte har en plats i förskola till och med det år då barnet fyller fem år (8 kap. 14 c § skollagen).

Mottagande i en annan kommun

Ett barn har rätt att bli mottaget i kommunal förskola i en annan kommun än hemkommunen, om barnet med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få gå i den kommunens förskola. Innan kommunen fattar beslut om att ta emot ett sådant barn ska den inhämta yttrande från barnets hemkommun (8 kap. 13 § 1 st. skollagen). Det är den mottagande kommunen som bedömer om det finns särskilda skäl att ta emot ett barn från en annan kommun.

Även barn som inte har särskilda skäl får tas emot i en annan kommuns förskola om vårdnadshavaren vill det och den mottagande kommunen går med på det. För ett barn som inte har särskilda skäl är det alltså en möjlighet men inte en rättighet att tas emot i en annan kommuns förskola (8 kap. 13 § 2 st. skollagen).

Ett barn som bor växelvis hos sina föräldrar i olika kommuner har inte rätt till en förskoleplats i båda kommunerna.

Ansökan om plats

Ansökan till förskola kan göras sex månader innan placeringen ska börja.

Barn- och utbildningsnämndens modell för att erbjuda förskola utgår från att varje förskola har ett antal närliggande förskolor. Barn- och utbildningsnämnden definierar närliggande förskolor, inom ramen för dessa riktlinjer, de förskolor som ligger inom ett avstånd av 1 km från en förskola gång- och cykelväg.

Ansökan görs via e-tjänst på kommunens hemsida. I ansökan anges ett önskemål om förskola samt önskat startdatum. Anmälningsdatum är det datum då komplett ansökan

inkommit. Endast en ansökan kan vara registrerad per barn. Görs en ny ansökan ersätts den eventuellt tidigare gjorda ansökan av den nya. Kö- och garantidatum utgår från anmälningdatum för den senast inlämnade ansökan.

Om vårdnadshavare har obetalda barnomsorgsavgifter kan vårdnadshavare göra en ansökan men plats kan inte erbjudas förrän skulden är reglerad eller avbetalning av skuld pågår. Från och med höstterminen det år barnet fyller tre år har barnet rätt till avgiftsfri allmän förskola. Placering i allmän förskola påverkas inte av familjens eventuella skulder.

Erbjudande av plats

När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl har behov av särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola ska skyndsamt erbjudas förskola (8 kap. 14 § skollagen).

Vid placering beaktas föräldrarnas önskemål i första hand. I andra hand erbjuds en plats på en närliggande enhet och i tredje hand en plats så nära barnet folkbokföringsadress som möjligt.

Platser fördelas löpande under året och placeringar sker i den ordning anmälningar inkommit. Vilken plats varje barn får beror på hur många som samtidigt söker plats, samt hur platstillgången ser ut i kommunen vid den aktuella tidsperioden. Vid lika anmälningdatum gäller födelsedatum på barnet där äldre går före yngre.

Fördelning av plats görs enligt följande prioritering:

1. Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl har behov av särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola ska skyndsamt erbjudas förskola (8 kap. 14 § skollagen). Det innebär dock ingen förtur till en specifik förskola.
2. Barn som behöver omplaceras av organisatoriska skäl, till exempel om en enhet läggs ner. Förturen gäller till en ledig förskoleplats, inte till en specifik förskola.
3. Syskonförtur, ett barn som har ett syskon vid en viss förskola prioriteras före andra barn vid placering till denna enhet.

Placeringserbjudande går ut till vårdnadshavare via e-post och SMS. Om vårdnadshavare inte uppgivit någon e-postadress eller telefonnummer för SMS skickas meddelandet ut med brev. Vårdnadshavare ska besvara erbjudandet i kommunens e-tjänst. Plats måste accepteras inom sju dagar från det datum då platserbjudandet skickades ut. Besvaras inte erbjudandet vid angiven tidpunkt erbjuds platsen till annan sökande. Vidare stängs ansökan och barnet stryks ur kön.

Har plats erbjudits vid den önskade enheten eller på någon av dess närliggande förskolor stryks barnet ur kön. Har plats erbjudits som varken är på den önskade enheten eller på någon av dess närliggande enheter, står barnet kvar i kön. Ett nytt erbjudande är aktuellt när plats kan erbjudas på den önskade enheten eller på någon närliggande enhet. Kommunen har då fullgjort sin skyldighet i enlighet med skollagen att erbjuda plats inom garantitiden.

Avser ansökan en plats på Lanternan eller om barnet har syskonförtur står barnet kvar i kö till den önskade enheten även om plats accepterats på en annan enhet.

Plats erbjuds i den omfattning som behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärvsarbete, studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Om vårdnadshavare blir arbetslös, föräldraledig eller endast önskar allmän förskola för barnet förändras omfattningen av barnets vistelsetid. Förändringar i placeringsgrunden ska alltid anmälas till barn- och utbildningsförvaltningen.

Byte av förskola

Om vårdnadshavare med barn placerat i förskola vill byta till annan förskola görs en ny ansökan. Ansökan sker på samma sätt som när man söker en förskoleplats i e-tjänsten. Har plats erbjudits som varken är på den önskade enheten eller på någon av dess närliggande enheter, står barnet kvar i kö. Byte av förskola sker i mån av plats, ingen garantitid gäller. Byte av förskola kan främst tillgodoses under perioden juni-augusti, vid särskilda skäl kan omplacering ske vid annan tidpunkt under året.

Introduktion

När barnet börjar i förskola medverkar vårdnadshavare under en introduktionsperiod. Detta görs i överenskommelse med respektive förskola.

Fritidshem

Erbjudande av fritidshem

Vänerns kommun erbjuder utbildning i fritidshem för elever från och med vecka 32 det år eleven börjar förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år (14 kap. 3 och 7 §§ skollagen).

Utbildning i fritidshem erbjuds så snart det framkommit att eleven behöver en sådan plats. En elev har rätt till utbildning i fritidshemmet i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier, eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. En elev ska även erbjudas utbildning i fritidshem om eleven av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av sådan utbildning (14 kap. 5 och 6 §§ skollagen).

Det finns också barn som har rätt till fritidshem trots att de inte är folkbokförda i Sverige. Det gäller bland annat asylsökande barn, barn som har ansökt om eller fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och barn som har rätt till utbildning i Sverige till följd av EU-rätten, EES-avtalet eller avtalet mellan EU:s medlemsländer och Schweiz om fri rörlighet för personer (29 kap. 2 § skollagen).

Ansökan om plats till fritidshem

Ansökan till fritidshem görs via e-tjänst på kommunens hemsida. Placeringsbeslut skickas till vårdnadshavare.

Erbjudande av plats

Eleven placeras på fritidshem vid den skolenhet där eleven är placerad. Förändringar i placeringsgrunden ska anmälas till förvaltningen. Om vårdnadshavare blir arbetslös eller slutar att studera så upphör rätten till fritidshem såvida inte barnet har rätt till platsen utifrån eget behov eller särskilt stöd i 14 kap. 5 och 6 §§ skollagen.

Omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Vänerns kommun erbjuder omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt (25 kap. 5§ skollagen). Omsorgsformen erbjuds barn folkbokförda i Vänerns kommun, från ett års ålder till och med till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år. Behov av plats styrks med intyg från vårdnadshavare. Uppdaterat intyg skall inkomma inför varje nytt läsår.

Barn 1–5 år beviljas endast en kommunal förskoleplacering. Detta innebär att barn 1–5 år som beviljas omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds, har hela sin förskoleplacering vid den enhet som erbjuder omsorg då förskola och fritidshem inte erbjuds.

Elever 6–13 år får omsorg under tid då fritidshem inte erbjuds, vid den enhet som har öppet kvällar, nätter och helger, övrig tid gäller ordinarie placering vid fritidshem.

Ansökan om plats

Ansökan görs via e-tjänst på kommunens hemsida.

Erbjudande om plats

Plats i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds garanteras inte. Placeringar sker i den ordning som anmälningar inkommit. Vid lika anmälningsdatum gäller födelsedatum på barnet där äldre går före yngre, syskonförtur i mån av plats tillämpas.

Placeringserbjudande går ut till vårdnadshavare via e-post och SMS. Om vårdnadshavare inte uppgivit någon e-postadress eller telefonnummer för SMS skickas meddelandet ut med brev. Vårdnadshavare ska besvara erbjudandet i kommunens e-tjänst. Plats måste accepteras inom sju dagar från det datum då platserbjudandet skickades ut. Besvaras inte erbjudandet vid angiven tidpunkt erbjuds platsen till annan sökande. Vidare stängs ansökan och barnet stryks ur kön.

Om vårdnadshavare blir arbetslös eller föräldraledig har barnet inte längre rätt till plats i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds. Om förändring sker med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt som medför att barnet inte längre har rätt till plats i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds upphör platsen. Förändringar i placeringsgrunden ska alltid anmälas till förvaltningen.

Uppsägning av plats till förskola, fritidshem eller omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Uppsägning av plats i förskola, fritidshem och plats i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds görs via kommunens e-tjänst. Uppsägningstiden är två månader och räknas från den dag uppsägningen registrerats. Om uppsägning gällande del av plats önskas gäller ordinarie uppsägningsregler för den delen som sägs upp. Vid övergång från kommunal till enskild verksamhet gäller två månaders uppsägningstid. Kommunal plats behöver inte sägas upp vid omplacering mellan olika förskolor och mellan olika fritidshem. Om ingen annan överenskommelse gjorts upphör förskoleplaceringen söndag vecka 31 det år barnet fyller 6 år. Fritidshemsplatsen upphör vid vårterminens slut det år eleven fyller 13 år.

Möjlighet till bibehållen plats vid längre tids frånvaro

Anmäld frånvaro

Vårdnadshavare kan anmäla att man inte kommer att nyttja plats i förskola, fritidshem och omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds under högst tre månader med rätt till bibehållen plats. Vid särskilda skäl, exempelvis sjukdom eller andra angelägenheter, kan vårdnadshavare ha rätt att ha plats kvar vid längre tids frånvaro än tre månader. Anmälan görs via e-post eller telefon till barn- och utbildningsförvaltningen. Nyttjas inte platsen efter tre månader sägs den upp med omedelbar verkan. Meddelande om att platsen sagts upp sker skriftligen. Ordinarie avgift debiteras vid frånvaro.

Ej anmäld frånvaro

Plats som stått outnyttjad i två månader utan föregående anmälan kan sägas upp av barn- och utbildningsförvaltningen. Uppsägning av outnyttjad plats sker med omedelbar verkan. Meddelande om att platsen sagts upp sker skriftligen.

Verksamhet under sommaren

Under några sommarveckor stängs verksamheten på merparten av enheterna. Om barnomsorgsbehov finns under dessa veckor erbjuds någon av kommunens förskolor eller fritidshem. Ansökan till förskola, fritidshem och omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds dessa veckor görs via e-tjänst på kommunens hemsida.

Kompetensutvecklingsdagar

Förskolor och fritidshem har sex dagar kompetensutvecklingsdagar per år för kompetensutveckling. Vårdnadshavare informeras om vilka dessa dagar är minst två månader innan stängningen äger rum. Vid kompetensutvecklingsdagar erbjuds alternativ till ordinarie verksamhet.

Stängning av enskilda förskolor, och fritidshem kan även förekomma vid oförutsedda händelser.

Vårdnadshavares ledighet

Vårdnadshavare som har semester eller annan ledighet har inte rätt att ha sina barn på förskola, fritidshem eller i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds. Vårdnadshavare som har ett arbete som innebär långa perioder av ledighet kan få ha barnet viss tid på förskola och fritidshem om barnet har behov. Överenskommelse om vistelsetid sker i samråd med rektor.

Intyg om sysselsättning

Vänersborgs kommun förbehåller sig möjlighet att vid behov granska vårdnadshavarnas rätt till plats och i vilken omfattning genom att begära intyg från arbetsgivare eller utbildningssamordnare.

Uppföljning och utvärdering

Riktlinjerna kommer att följas upp och aktualiserats varje mandatperiod om revideringar inte behövs tidigare utifrån exempelvis lagändring eller förändrad rättspraxis.